

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

در ۳ گرایش :

- ۱- تفسیر اثری
- ۲- کلام و عقاید
- ۳- عرفان اسلامی

مصوب چهارصد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
۱۳۸۱/۹/۱۶ مورخ

دفتر تحصیلات تكمیلی

۱۳۸۱ بهمن

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

در ۳ گرایش:

- ۱ - تفسیر اثری
- ۲ - کلام و عقاید
- ۳ - عرفان اسلامی

گروه علوم انسانی

مصوب چهارصد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
۱۳۸۱/۹/۱۶

بسم الله الرحمن الرحيم
برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

گمیته تخصصی :

گرایش ۱: - تفسیر اثری ۲ - کلام و عقاید

گروه : علوم انسانی

رشته : علوم حدیث

۳ - عرفان اسلامی

کد رشته :

دوره : کارشناسی ارشد

شورای گسترش آموزش عالی در چهار صد و هفتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶
براساس طرح دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث که توسط گروه علوم انسانی تهیه
شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی،
برنامه و سرفصل دروس) به شرح پوست تصویب کرده، و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث از تاریخ تصویب برای کلبه
دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و
فناوری اداره می شوند.

ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس
قوانين، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.
ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید
تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۱/۹/۱۶ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد
وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد
رشته علوم حدیث در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا
به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رأی صادره چهار صد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶

در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث

- ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث با ۳ گرایش:
 - تفسیر اثری ۲ - کلام و عقاید ۳ - عرفان اسلامی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثرب آراء به تصویب رسید.
 - ۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره چهار صد و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۶ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرماید.

دکتر حسن خالقی

دیر شورای گسترش آموزش عالی

بخش اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد

با سمه تعالی

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد رشته‌های علوم حدیث در سه گرایش

(تفسیر اثری، کلام و عقاید، عرفان اسلامی)

مقدمه:

حدیث بهواره همای قرآن کریم مورد تکریم و احترام مسلمانان بوده و به عنوان ثقل اصفر مطرح است. ملستان پیوسته در سخنان پیامبر اکرم(ص) و مخصوصان(ع) تفسیر مفاهیم قرآن را جستجو کرده و آن را به مثاله یکی از منابع استوار دستیابی به فرهنگ اصیل اسلامی بر شمرده‌اند.

اکنون علیرغم فاصله طولانی با عصر صدور احادیث مجهنان نیاز به بهره‌گیری از آنها به عنوان دومین منبع الهام‌بخش فکر اسلامی پابرجاست. از این رو ناگفته پیداست. بخصوص در دوران جدید لازم است در جهت استفاده بینه و روزآمد از این منبع اصیل و میراث بجای مانده از رسول خدا(ص) و سایر پیشوایان معصوم(ع) نگاهی مجدد بیفکنیم تا این رهگذر بتوانیم از سرچشمه زلال معارف آنان جرعه نوشی نماییم. نیازهای گسترده انسان معاصر ایجاب می‌کند برای جلوگیری از حیرت و سرگردانی در میان مکاتب بشری با نگاهی ژرف. سخنان معصومان(ع) را مورد مذاقه قرار داده و مایه‌های مرتبط با هر دانش را استخراج نماییم. باعثیت به نکات پیش‌گفته رشته‌های کارشناسی ارشد علوم حدیث و کلام و عقاید، علوم حدیث و تفسیر اثری، علوم حدیث و عرفان اسلامی و برخی دیگر طرح‌ریزی شده است.

ضرورت تاسیس این رشته‌ها در دوره کارشناسی ارشد:

پاتروده به ماهیت دینی نظام جمهوری اسلام ایران. تشکیل نسل جوان و ضرورت کنکاش در احادیث گران‌سینگ مخصوصان(ع) با رویکردی تخصصی و نیز با نگاه به دستاوردهای دانش‌های توین بشری تاسیس رشته‌های درسی دانشگاهی جدیدی را ضروری می‌نماید. از این رو، ایجاد رشته علوم حدیث با هدف تربیت متخصصانی توانا و کارآمد در حقیقت، پاسخی مناسب به این نیازهاست که جامعه امروز در چالش با آنها قرار گرفته است.

ویژگیهای برنامه کارشناسی ارشد علوم حدیث:

با عنایت به بررسی‌های انجام گرفته درخصوص رشته‌های علوم حدیث از یک سو و خصایص لازم برای تدوین برنامه‌های درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی تلاش تعامی دست‌اندرکاران تدوین این مجموعه بر آن بوده است که بر تامه حاضر براساس روش تئوریکی صورت پذیرد و در طراحی آن عنایت خاص به موارد ذیل وجود داشته است:

- روش میان رشته‌ای
- روش جامعه مداری (توجه به نیازهای جامعه دینی اسلامی به بررسی‌های حدیثی و علمی و استخراج بیانی حدیث در هر موضوع علمی مرتبط با رشته)

هدف کلی رشته:

هدف کلی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث در نظام دانشگاهی تربیت مدرسان و محققان شایسته است که با

برخورداری از شناخت دیدگاههای نظری معصومان(ع) توانایی ایجاد ارتباط و بهره‌گیری از علوم مورد نظر در رشته تخصصی را داشته باشد و بتواند با نگاه به مبانی هریک از آن دانشها به ارائه نظرات و اصول کلی مورد نظر اسلام در حوزه‌های مرتبط با هر علم پردازد.

اهداف آموزشی:

۱- آشنایی با معارف حدیثی

۲- آشنایی کلی با اصول و روش‌های علمی مربوط در هر رشته

۳- استنباط مبانی علمی هر رشته از میان احادیث معصومان(ع)

توانایی دانش آموختگان:

۱- تدریس دروس مرتبط با این رشته‌ها در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

۲- تحقیق در حوزه‌های مرتبط با رشته‌های علوم حدیث

۳- پاسخگویی به شباهت مطرح شده از سوی مخالفان در مورد احادیث شیعه

۴- بهره‌مندی از دانش حدیثی و اصول مطرح در هر رشته برای یافتن پاسخ‌های مناسب با سوالات جدید

شرایط پذیرش دانشجو:

داوطلبان تحصیل در این رشته از بین دانش آموختگان مقطع کارشناسی با تأکید بر رشته علوم حدیث و علوم قرآن و حدیث انتخاب می‌شوند. آزمون علمی ورودی دو مرحله‌ای خواهد بود. مرحله اول توسط وزارت علوم تحقیقات و فناوری و یا سما مجوز آن وزارت‌خانه برگزار می‌شود و مرحله دوم به صورت مصاحبه و شناختی است که توسط دانشگاه یا دانشکده مجری، به عمل خواهد آمد.

طول دوره و تعداد واحدهای درسی:

مطابق آئین‌نامه‌های آموزش مصوب و مورد تایید وزارت علوم تحقیقات و فناوری تحصیل در رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته علوم حدیث برابر با ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نکارش پایان‌نامه و دفاع از آن قابل تجدید است. برنامه درسی رشته مشتمل بر ۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان‌نامه تنظیم شده است.

اگر ارادی که دانش آموخته رشته‌های غیرمرتبط می‌باشد باید دروس پیش‌نیاز مشخص شده در برنامه را بگذراند. زمان گذراندن دروس پیش‌نیاز به مدت زمان مجاز تحصیل افزوده خواهد شد.

ضمانت: واحدهای این دوره تابع ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

مواد امتحانی و ضرایب

۱- دروس عمومی هر سه رشته: زبان عربی(۴)، زبان انگلیسی(۱)، تاریخ حدیث(۳)، مصطلح‌الحدیث(۲)

۲- دروس تخصصی: الف) گرایش تفسیر اثری: تاریخ قرآن(۲)، تفسیر قرآن(۳)، علم رجال(۲)، فقه‌الحدیث(۲)

ب) گرایش کلام و عقاید: کلام(۴)، فلسفه(۲)، تفسیر(۲)، فقه‌الحدیث(۴)، علم رجال(۲)

ج) گرایش عرفان اسلامی: کلام(۳)، فلسفه(۳)، عرفان و تصوف(۴)، فقه‌الحدیث(۳)

بخش دوم

- جدول عناوین دروس و تعداد واحدها

- جدول عناوین دروس پیش نیاز

جدول دروس تخصصی رشته علوم حدیث گرایش تفسیر اثری مطلع کارشناسی ارشد

ردیف	عنوان	تعداد	نحوه ارائه درس	پیش‌نیازی زمان
	جمع	(واحد)	قطعی	ارائه درس
۱	حوزه‌ها و مکاتب حدیثی	۲		
۲	مبانی جرح و تعديل	۲		
۳	مبانی فهم حدیث	۲		
۴	آسیب‌شناسی حدیث	۲		
۵	پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر	۲		
۶	بررسی تطبیقی منابع رجالی	۲		
۷	روش‌شناسی تفسیر اثری	۲		
۸	قرآن در روایات اهل بیت(ع)	۲		
۹	تفسیر موضوعی (۱)	۲		
۱۰	تفسیر موضوعی (۲)	۲		
۱۱	آسیب‌شناسی روایات تفسیری	۲		
۱۲	تفسیر اثری (۱)	۲		
۱۳	تفسیر اثری (۲)	۲		
۱۴	زبان تخصصی	۲		
۱۵	پایان نامه	۲		
جمع				

تذکر: مطابق ماده ۷ فصل سوم آئین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب یکصد و هفتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی در مورخ ۲۸/۸/۲۸، توسط گروه آموزشی مربوط تعداد ۱۶ واحد دروس پیش‌نیاز طراحی و تدوین شده است.

جدول دروس پیشنهادی رشته علوم حدیث گرایش تفسیر اثری مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد	جمع	محتوای درس	ارائه درس	پیشنهادی زمان
۲۵	علوم قرآنی	۲	۳۲	۳۲		
۲۶	اصول و مقدمات تفسیر	۲	۳۲	۳۲		
۲۷	تاریخ تفسیر	۲	۳۲	۳۲		
۲۸	روشهای تفسیری	۲	۳۲	۳۲		
۲۹	تفسیر قرآن (۱)	۲	۳۲	۳۲		
۳۰	تفسیر قرآن (۲)	۲	۳۲	۳۲		
۳۱	تفسیر قرآن (۳)	۴	۳۲	۳۲		
جمع						۱۲

بخش سوم

- سرفصل دروس

حوزه‌ها و مکاتب حدیثی

کد درس: ۳۱ و ۳۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با حوزه‌ها و مکاتب حدیثی در شیعه و اهل سنت

سرفصل:

الف) بررسی اوضاع و احوال مهم‌ترین حوزه‌های حدیثی شیعه و اهل سنت در محورهای:

- پایه‌گذاران حوزه‌ها

- اعلام و یوتوت حديثی

- مکاتب و تکرشهای حدیثی

- بررسی تعامل حوزه‌ها با یکدیگر

ب) بررسی مكتب حدیثی اخباریان و اصولیان

ج) بررسی مكتب اهل حدیث و اصحاب رای

مبانی جرح و تعدیل

کد درس: ۳۲ و ۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با دلایل تعارض جرح و تعدیل راویان در کتب رجالی و راههای رفع تعارض.

سرفصل:

الف) بررسی مفهوم اصطلاحی جرح و تعدیل و مرادفات آنها از قبیل: عدالت، وثاقت، ضبط، جرح، تعدیل و...

- تحقیق درباره حجیبت اقوال رجالیان

- بررسی اختلاف دیدگاه‌های رجالیان متقدم با متاخر

ب) بررسی معیارهای تعدیل:

- تنصیص ائمه(ع)

- تنصیص متقدمان

- تنصیص متاخران

- کثرت روات

- شیخوخت اجازه دهنده

- وکالت از امام(ع)

- و...

ج) بررسی محورهای جرح

شخصیتی: (ضعف حفظ، کثرت خطأ و...)

عقیدتی: (فاد مذهب غلو در دین و مذهب، اعتقاد به عقاید غیر امامیه، بدعت گذاری در دین و...)

اخلاقی: (فسق، کدب و...)

د) تعارض جرح و تعدیل و راههای رفع تعارض

مبانی فهم حدیث

کد درس: ۳۴ و ۳

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مهدف:

آشنایی با دانش‌های مقدماتی و ضوابط فهم حدیث.

سرفصل:

الف) دانش‌های مقدماتی در فهم حدیث

- علوم ادبی (کلیاتی از علم صرف، نحو، لغت، معانی، بیان و...)
- دانش‌های حدیثی (کلیاتی از تاریخ حدیث، مصطلحات حدیث، رجال حدیث و...)
- علوم اسلامی (کلام، فقه، تفسیر و...)
- تاریخ و فرهنگ در عصر صدور روایات
- ادبیات، فرق و مذاهب در عصر صدور روایات

ب) ضوابط فهم حدیث

- فهم پذیری روایات
- شناخت انواع روایات از قبیل: عام و خاص، مطلق، مقید، مجمل، معین و...
- ساختار شناسی در فهم احادیث (لغت، ترکیب و...)
- سیاق شناسی
- شناخت اسباب صدور روایات
- هرمنوئیک متون روایی از قبیل (نقل به معنا، تقطیع، حذف و...)

آفت شناسی حدیث

کد درس : ۳۵ و ۴

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با آفت‌های حدیث و راه‌های مقابله با آنها.

سرفصل:

(الف) آفت‌ها

- وضع و تحریف

- تصحیف

- تقطیع

- اضطراب

- تدلیس

- ادرج

- نقل به معنا

- حذف اسانید

- تعارض

- ...

(ب) شیوه مقابله با آفت‌های حدیثی

- نقد سندی روایات با استفاده از معیارهای معتبر

- نقد متنی روایات با استفاده از معیارهای معتبر

- مقابله و برسی نسخ

- بهره‌گیری از فرائن داخلی و خارجی

- استفاده از قوانین تادل و تراجیح

پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

کد درس: ۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

سوفصل:

الف- بورسی آرا و نقد آثار مستشرقان از جمله: گلدنبرگ، شبرنجر، سوواجیه، دوزی و...

ب- بورسی آرا و نقد آثار دانشمندان اهل سنت از جمله: محمود ابوریه، جمال الدین قاسمی، محمد محمد ابوشهبه، عجاج خطیب، محمدناصر الالبانی، محمد ابوزهره، احمد محمدشاکر، محمد فواد عبدالباقي، نورالدین عتر.

ج- بورسی و نقد آثار رجالی و حدیثی دانشمندان شیعه از جمله: آیت‌الله خویی، علامه شوشتاری، محمدرضا حکیمی، آیت‌الله ری‌شهری، آیت‌الله سبحانی، آیت‌الله احسان‌بخش، محمدباقر بهبودی، علی شهرستانی و... در موضوعات ذیل:

- تاریخ حدیث

- مصطلح‌الحدیث

- نقد حدیث

- تفسیر حدیث

- فقه‌الحدیث

- تنظیم احادیث و موسوعه‌تکاری

- احیای آثار حدیثی پیشینان

- فهرست‌نویسی احادیث

بررسی تطبیقی منابع رجالی

کد درس: ۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

بررسی میدانی منابع رجالی فریبین و مشخص ساختن نقاط قوت و ضعف آنها.

سرفصل:

الف) بررسی تطبیقی منابع رجالی متقدم و متاخر شیعه از قبیل رجال کشی، فهرست نجاشی، رجال و فهرست شیخ طوسی، رجال ابن داود، خلاصه الاقوال علامه حلی، مجمع الرجال قهیانی، متنهای المقال ابو علی حائزی، جامع الرواه اردبیلی، قاموس الرجال الحدیث، آیة الله خویی و ...

ب) بررسی تطبیقی منابع رجالی متقدم و متاخر اهل سنت از قبیل: الجرح والتعديل، التکمال فی معرفة الرجال، تهذیب التکمال، تهذیب التهذیب، تذكرة الحفاظ، میزان الاعتدال، لسان المیزان و ...

ج) بررسی نقاط قوت و ضعف هریک از منابع رجالی فریبین و مشخص ساختن ویژگی‌های مشترک و اختصاصی آنها از قبیل: تاریخ محوری، عصر محوری، موضوع محوری، حدس محوری، جامع گرانی و ...

روش‌شناسی تفسیر اثری

کد درس : ۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با روش‌ها و مبانی تفسیر اثری

سرفصل:

- وحی قرآنی و وحی بیانی
- ابلاغ وحی و تبیین آن
- حجم روایات تفسیری
- روایات و تبیین معانی واژه‌ها
- روایات و تبیین ساختار آیات
- روایات و تبیین اسباب التزول
- روایات و جری و تطبیق
- روایات و تبیین مدلایل آیات
- روایات و تاویل آیات
- مبانی تفسیر اهل بیت و تفاوت آن با تفسیر صحابه و تابان

قرآن در روایات اهل بیت(ع)

کد درس: ۸

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با مربوطه‌الای قرآن در روایات اهل بیت(ع)

سرفصل:

- مقام و موقعیت قرآن
- فضائل قرآن
- علوم قرآن
- کاربرد قرآن (تفسیر و تأویل)
- استشهاد
- احتجاج به قرآن
- حجتیت قرآن و حل تناقض نهایی آن
- الله(ع) و فرآلات قرآنی

تفسیر موضوعی (۱)

کد درس: ۹

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با روش تفسیر موضوعی و نظرات مفران در برخی از موضوعات قرآنی

سرفصل:

(الف) کلیاتی درباره تفسیر موضوعی شامل:

- تعریف تفسیر موضوعی و بررسی تحولات آن

- بررسی آراء مفران و ادلہ مخالفان و موافقان

- فوائد تفسیر موضوعی

- روش تفسیر موضوعی

(ب) بررسی موضوعات ذیل به شیوه تفسیر موضوعی

- اهل بیت(ع) در قرآن کریم

- سنت های الهی در قرآن

- هدایت در قرآن

- بیش انسان و تجسم اعمال

- اسماء و صفات الهی

تفسیر موضوعی (۲)

کد درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: تفسیر موضوعی (۱)

هدف:

آشنایی با نظرات مفسران در برخی از موضوعات قرآنی

سرفصل:

الف- مباحث اخلاقی مانند:

- نفس و مراتب آن در قرآن

- تقوی

- اخلاص

- احسان و نیکوکاری

ب- مباحث اجتماعی و سیاسی مانند:

- وحدت و اخوت

- حکومت

- آزادی

- شخصیت زن

- استکبار

- استضهاف

آیه شناسی روایات تفسیری

کد درس: ۱۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با وضع جمل در روایات تفسیری

سرفصل:

- زمینه‌های پیدایش جمل در روایات تفسیری
- اکیزه‌های واضعان احادیث تفسیری
- واضعان روایات تفسیری
- فصاحت و نقش آنان در نثر احادیث موضوعه
- حجم احادیث موضوعه در منابع فریقین و بررسی نمونه‌هایی از آن
- اسنادیات در روایات تفسیری
- موضوعات تفسیری در حوزه اسباب النزول
- راههای تشخیص احادیث موضوعه در تفسیر

تفسیر اثری (۱)

کد درس : ۱۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روش‌شناسی تفسیر اثری

هدف:

آشنایی با تفاسیر سوده‌هایی از قرآن با تکیه بر منابع اثری اهل سنت

سرفصل:

منتخبی از سوره‌های جزء ۲۶

تفسیر آثری (۲)

کد درس: ۱۳

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: تفسیر آثری (۱)

هدف:

آشنایی با تفسیر سوره هایی از قرآن با تکیه بر منابع آثری شیعه

سرفصل:

متخابی از سوره های جزء ۲۷

زبان انگلیسی تخصصی

کد درس: ۱۴

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیشواز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان و ابجاد آمادگی لازم برای بهره‌برداری از منابع مربوط به حدیث و تفسیر اثری به زبان انگلیسی

سرفصل: خواندن و درک مطلب با تاکید بر اصطلاحات تخصصی براساس مزیده‌ای از عناوین "حدیث"، "تفسیر"، "قرآن" و سایر عناوین مرتبط که توسط استاد از منابع پیشنهادی انتخاب می‌شود.

منابع پیشنهادی دروس

دوره کارشناسی ارشد

رشته‌های علوم حدیث

حوزه‌ها و مکاتب حدیثی

هر دو از دکتر معارف	پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه تاریخ عمومی حدیث
استاد شاهله چی	علم الحدیث
ماهقاتی	مقباس الهدایة
آیت‌الله خویی	معجم الرجال
شوشری	قاموس الرجال
خوانساری	روضات الجنات
سید بحر العلوم	رجال
کشی	اختیار الرجال
رسول جعفریان	تاریخ تشیع در ایران
شیخ حر عاملی	امل الامل
متجب الدین	فهرست
علامه مجلسی	کتاب الاجازات بحار الانوار
نجاشی	رجال
شیخ حر عاملی	مقدمه‌های کتب اربعه شیعه
میرزا حسین نوری	خاتمه وسائل الشیعه
دایرة المعارف بزرگ اسلامی مدخل‌های مربوط مانند: اخباریان، امامیه، اهل حدیث و اصحاب رأی	مستدرک الوسائل
طبقات ابن سعد	
مقدمه‌های صحاح ستة	
آثار شافعی (اختلاف الحديث، الأم، الرسالة)	
عجب خطیب	السنة قبل التدوین
محمد ابوذھر	الحدیث والمحاذیف
هر دو از خطیب بندادی	تاریخ بغداد و الرحله فی طلب الحديث
سباعی	السنة و مکانتها فی الاسلام
ذهبی	نذرۃ الحفاظ
	دایرة المعارف‌ها ذیل اماکن و اشخاص مهم.

مبانی جرح و تعدیل

سیدعلی حبینی صدر	الفواد الرجالية
حجت الاسلام تقى	الرسائل الرجالية
آیت الله سبحانی	کلیات فی علم الرجال
سید محمدحسن اعرجی کاظمی	عدة الرجال
مسلم داوری	اصول علم الرجال بین النظریة والتطبيق
عبدالهادی فضلی	اصول علم الرجال
محمدضیا اعظمی	دراسات فی الجرح والتعدیل
عمادالدین محمد رشید	نظریه نقد الرجال
مقبل ابن هادی وادعی	شفاع العلیل
آیت الله خویی	مقدمه معجم الرجال
کلباسی	الرسائل الرجالية
بکر بن عبدالله ابوزید	التفاصيل لاصول التخرج و قواعد الجرح والتعدیل

مبانی فهم حدیث

ابوبکر فورک	مشکل الحديث و بیانه
عبدالله نجدى	مشکلات الاحادیث النبویة و بیانها
سید رضی	المجازات النبویة
سید مرتضی	امالی
مامقانی	مقباص الهدایة
ابن قبیبه	تاویل مختلف الحديث
ابن انیو	النهاية فی غریب الحديث
صبحی صالح	شرح های علامه مجلسی و صدرالمتألهین و علاصالح عازندرانی بر کافی فقه اللہ
دکتر محمد بن لطفی الصباغ	التصویر الفنی فی الحديث
یحییی بن عبدالله المعلمی	الاعمال والشواهد فی الحديث الشریف
ابراهیم بن محمد بن حمزہ الحنفی الدمشقی	البيان والتعریف لاسباب ورود الحديث النبوی
سیوطی	اسباب ورود الحديث او اللمع فی اسباب الحديث
هر دو از دکتر مسفر بن غرم الله الدمشقی	مقایس نقد متون السنة ، التدليس فی الحديث، حقیقته و اقسامه ...
دکتر عبدالجید محمد اسماعیل	منهج التوفیق والترجیح بین مختلف الحديث

آفت شناسی حدیث

ابوهلال عسگری	تصحیفات المحدثین
کتری	التبیهات فی التصحیفات
ابن صلاح	علوم الحدیث
خطیب بغدادی	الکفایة فی علم الدرایة
صبحی صالح	علوم الحدیث
علامہ قاسمی	قواعد التحدیث
عمر فلانه	الوضع فی الحدیث
جلال الدین سیوطی	تدریب الراوی
هردو از محمد باقر یهودی	علل الحدیث ، معرفة الحدیث
ابو حاتم رازی	العل
احمد بن حنبل	العل
ابن حجر عسقلانی	العل المتناهیة فی احادیث الواهیة
اسپیری جمال	التصحیف والرہ فی الحدیث و اللئه و جهود المحدثین فی مکافحته
ابوعید محفوظ الرحمن	الارسال فی مصطلح الحدیث
دکتر حمزه عبدالله العلیاری	الحدیث المعلول قواعده و ضوابطه
دکتر محمد بن لطفی الصباغ	تاریخ القصاص و اثرهم فی الحدیث النبوی
هردو از هاشم معروف حنفی	الموضوعات فی الاقار والاخبار ، دراسات فی الحدیث والمحدثین

پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر

محمد ابوزهره	الحادیث والمحدوثون
آیت‌الله خویی	مقدمه معجم الرجال
محمد باقر یهودی	معرفة الحدیث و تاریخ نشره
ابوریه	اضواء على السنة المحمدية
عجاج خطیب	السنة قبل التدوین
علامه شوستری	مقدمه قاموس الرجال
نور الدین عتر	منهج النقد في علوم الحديث
محمد ابوشهبه	الوسیط فی علوم و مصطلح الحديث
دکتر حمزه عبدالله الملیباری	مقدمه و متن موسوعه‌های حدیثی معاصر
زکریا عباس داود	كتب معجم الفاظ الحديث فربقین
	نظارات جديدة في علوم الحديث
	تأملات في الحديث عند السنة والشيعة

بررسی تطبیقی مخابع رجالی

مقدمه متابع رجالی فرقین و تحلیل روش آنها از قبیل: مقدمه معجم رجال الحديث، مقدمه تهدیب التکمال

علامه شوشتاری

مقدمه قاموس الرجال

آیت الله سبحانی

کلیات فی علم الرجال

عبدالهادی فضلی

اصول علم الرجال

دکتر معارف

پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه بحث تاریخچه علم رجال

آیت الله خامنه‌ای

چهار کتاب اصلی علم رجال

مسلم داوری

اصول علم الرجال

روش شناسی تفسیر اثری

ذیو نظر محمود رجبی

آیت الله معرفت

ذهبی

دکتر شاکر

کلامه طباطبائی

محمد عبد الحمید

محمد بکر اسماعیل الحافظ

اسماعیل سالم عبدالعال

علی الاوی

روش شناسی تفاسیر

التفسیر والمعبرون ...

التفسیر والمعبرون

روش‌های تاویل قرآن

قرآن در اسلام

تفسیر القرآن بالسنّه

ابن جریر الطبری و منهجه فی التفسیر

ابن کثیر و منهجه فی التفسیر

الطباطبائی و منهجه فی التفسیر

قرآن در روایات اهل بیت(ع)

اصول کافی (کتاب القرآن)
بحار الانوار ج ۹۱ و ۹۰ (کتاب القرآن)
تفصیل وسائل الشیعه
تفسیر البیاضی
تفسیر القمی
تفسیر العسكري
تفسیر فرات الکوفی
تفسیر نور الثقلین
تفسیر البرهان
التفسیر الصافی
مباحث روایی المیزان فی تفسیر القرآن
کنز الدقائق، مشهدی قمی

تفسير موضوعي (١)

دكتور صلاح عبدالفتاح الخالدي	التفسير الموضوعي بين النظرية والتطبيق
سيد محمد باقر صدر	التفسير الموضوعي والفلسفة الاجتماعية في المدرسة القرآنية
الدكتور مصطفى سليم	باحث في التفسير الموضوعي
محمد غزالى ، ترجمه على اصغر محمدى	كامي به سوى تفسير موضوعي قرآن
سيد هدايت الله جليلى	روش شناسی تفسیر موضوعی قرآن
آیت الله جوادی آملی	تفسیر موضوعی قرآن
آیت الله ناصر مکارم	یام قرآن
آیة الله مصباح يزدی	معارف قرآن
علامة طباطبائی	المیزان فی تفسیر القرآن
علامة سید مرتضی عسکری	عقاید الاسلام من القرآن الکریم
ابطحی	المدخل الى التفسير الموضوعي
احمد جمال العمري	باحث في التفسير الموضوعي
آیت الله جعفر سبحانی	مفاهیم القرآن

تفسير موضوعي (٧)

دكتور صلاح عبدالفتاح الخالدي	التفسير الموضوعي بين النظرية والتطبيق
سيد محمد باقر صدر	التفسير الموضوعي والفلسفه الاجتماعيه في المدرسة القرآنية
الدكتور مصطفى سليم	باحث في التفسير الموضوعي
محمد غزالى ، ترجمه على اصغر محمدى	كامى به سوى تفسير موضوعي قرآن
سيد هدايت الله جليلى	روش شناسى تفسير موضوعي
آيت الله جوادى آملى	تفسير موضوعي قرآن
آيت الله ناصر مكارم	بيان قرآن
آية الله مصباح يزدى	معارف قرآن
علامة طباطبائى	الميزان فى تفسير القرآن
علامة سیدمorteضى عسکرى	عقاید الاسلام من القرآن الکریم
ابطحى	المدخل الى التفسير الموضوعي
احمد جمال العمري	باحث في التفسير الموضوعي
آيت الله جعفر سبحانى	مفاهيم القرآن

أسباب شناسی روایات تفسیری

هر دو از ذهنه	التفسير والمفسرون، الاسرائيليات في التفسير وال الحديث
محمد ابوشهبه	الاسرائيليات والموضوعات في كتب التفسير
آیت الله معرفت	التفسير والمفسرون في نوبه القشیب
رمزی نعناعه	الاسرائيليات في القرآن
محمد جواد مقنیه	الاسرائيليات في القرآن
هاشم معروف حسنه	الموضوعات في الآثار و الاخبار
سید مرتضی عسکری	نقش الله در احیاء دین
محمد ابوشهبه	الوضع في الحديث
سیوطی	تحذیر الخواص من اکاذیب القصاص
واحدی	اباب التزول
سیوطی	باب النقول
ابن تیمیه	رسالة في الأحادیث الموضوعة
ابن جوزی	الموضوعات الكبرى
دکتر محمد بن لطفی الصباغ	تاریخ القصاص و اثرهم في الحديث النبوی

تفسير أنرى (١)

محمدبن جریو طبری
العظيم ابن كثير
سيوطی
ابن عطیہ
محمد عزت دروزه
شوكانی

تفسير جامع البيان
تفسير القرآن
الدر المثور
المحرر الوجيز
التفسير الحديث
فتح القدیر

تفسير البرى (٢)

تفسير العياشى
تفسير القمى
تفسير فرات الكوفي
تفسير نور الثقلين
تفسير البرهان
التفسير الصافى
الميزان فى تفسير القرآن
تفسير لفتح القدير شوكانى

زبان انگلیسی تخصصی

J.Brill

ویراسته میرجا الیاده

ترجمه سید حسین نصر

محمد شاکر و پیکتال

دائرۃ المعارف اسلام

دائرۃ المعارف دین

تفسیر العیزان

ترجمہ قرآن کریم

ترجمہ انگلیسی الارشاد شیخ مفید

